

Skogsbrandsbevakning med flyg i Västra Götaland

Bevakningssäsongen 2026

Länsstyrelsen
Västra Götaland

SKOGSBRANDSBEVAKNING MED FLYG I VÄSTRA GÖTALAND

Titel: Skogsbrandsbevakning med flyg i Västra Götaland
Författare: Mikael Svantesson
Diarienummer: 11024-2026
Utgivningsår: 2026
Omslagsbild: Pix Abay

Inledning

Regeringen beslutade den 19 april 2007 att återinföra stödet för skogsbrandsbevakning med flyg över hela landet. Regeringen gör bedömningen att skogsbrandsbevakning med flyg medför stora fördelar för samhället eftersom skogsbränder då kan upptäckas tidigt och positionsbestämmas och därmed förhindras att spridas.

En tidig upptäckt och positionsbestämning är viktig för att förhindra kostnadskrävande insatser och stora egendomsförluster.

Myndigheten för civilt försvar (MCF) ger varje år ut riktlinjer för skogsbrandsbevakning med flyg, Skogsbrandsbevakning med flyg - Inriktningen för 2026 Länsstyrelsen har produktionsansvar för skogsbrandsbevakningen med flyg och upphandlar utförare av skogsbrandsbevakningen.

Länsstyrelsen ska upprätta en särskild plan för genomförandet av verksamheten, planen benämns "plan för skogsbrandsbevakning med flyg i Västra Götalands län" och utgörs av denna plan.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har beslutat att genomföra skogsbrandsbevakning med flyg på 4 flygslingor i länet vilket beskrivs utförligt i denna plan.

Skogsbrandsbevakningen med flyg i Västra Götalands län genomförs av Frivilliga Flygklubben (FFK) efter 2026 års upphandling. Arbetet sker i samarbete med de räddningstjänster som har fått bedömningsansvar för behovet av flygning.

Denna plan har beslutats av Enhetschef Per Mood, efter föredragning av beredskapshandläggaren Mikael Svantesson. Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Per Mood

Mikael Svantesson

Enhetschef

Beredskapshandläggare

Innehåll

INLEDNING	FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.
SYFTE	5
Revidering	Fel! Bokmärket är inte definierat.
ORGANISATION	5
RIKTLINJER VID GENOMFÖRANDE	6
Inriktning när skogsbrandsbevakning utförs med brandflyg	6
Allmän inriktning för omfattningen av bevakningen	6
Kartor och lägesangivning.....	8
Bildhantering	8
Hantering av FFK tagna bilder	8
Rapportering av flygningar.....	8
Utbildning.....	9
Obemannad luftfarkost (drönare).....	9
Ekonomi.....	9
Operativ kommunikation/samband	9
Kommunikation direkt med flygplan.....	10
Kommunikation med SOS Alarm	10
FLYGSLINGOR I VÄSTRA GÖTALANDS LÄN	11
ÖVERSIKT ANGRÄNSANDE FLYGSLINGOR	16
SÄNDLISTA	17
SAMMANFATTNING/CHECKLISTA	18
BILAGA 1 KONTAKTUPPGIFTER	FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.

Syfte

Planen ska fungera som ett praktiskt stöd för aktörer inom Västra Götalands län som hanterar frågor gällande skogsbrandsbevakning med flygplan.

Syftet är också att planen på ett övergripande sätt ska beskriva för allmänhet och samverkande aktörer hur Länsstyrelsen planerar sitt arbete med skogsbrandsbevakning.

Den senaste versionen av planen ska alltid finnas tillgänglig på Länsstyrelsens intranät och på länsstyrelsens webbplats.

Organisation

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för skogsbrandsbevakning med flyg i länet.

Frivilliga Flygklubben har utföransvar för bevakningen med flyg.

Länsstyrelsen har delegerat ansvaret för bedömning av behovet av flygning och det operativa ansvaret för skogsbrandsbevakning med flyg till följande kommunala räddningstjänster:

- Flygslinga O1 till Räddningstjänsten Storgöteborg
- Flygslinga O2 till Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Flygslinga O3 till Samhällsskydd mellersta Skaraborg
- Flygslinga O4 till Räddningstjänstförbundet Fyrbodalen

Räddningstjänsterna initierar flygningarna och ansvarar för det dagliga operativa arbetet. Den operativt ansvarige medges även rätt att göra tillfälliga förändringar i flygrutten och antal flygningar inom MCF:s riktlinjer.

Riktlinjer vid genomförande

Inriktning när skogsbrandsbevakning utförs med brandflyg

Bevakningen sker normalt vid brandrisk 4, 5, och 5E men stor hänsyn bör också tas till särskilda förhållanden.

Förändringar av flygrutten kan också tillfälligt ske beroende på lokala brandriskförhållanden.

Beslut om att bevakning ska utföras och hur många gånger per dag tas av delegerad organisation och grundar sig i första hand på de uppgifter som hämtas från informationssystemet Brandrisk skog och mark, samt allmän väderinformation om sol, vind, regn etcetera.

En sammantagen bedömning bör göras där i första hand följande uppgifter ingår:

- Brandriskprognos enligt FWI- och markfuktighetsmodell aktuell dag.
- Åskriskprognos
- Förutvarande väderhistorik

Blixtregistrering kan tjänas som beslutsunderlag för flygning över specifikt område, i samband med exempelvis torråska.

Det kan vara befogat att ta hänsyn till särskilda faktorer som kan påverka risk för brand, till exempel friluftsliv i otillgängliga områden.

Allmän inriktning för omfattningen av bevakningen

Bevakning skall i huvudsak utföras under 15 april-15 september.

Start kan ske från vilken flygplats som helst och anslutning till flygslingan kan ske var som helst på slingan.

Flygningarna genomförs normalt:

Tabell 1. Allmän inriktning för omfattning av bevakningen, alt 1.

Brandrisk (enligt bedömning av i första hand dygnsprognoser eller timprognoser för FWI)	Antal flygningar
50 % eller mer av det område som bevakningsslingan täcker har brandrisk 5 eller 5E.	2 gånger per dygn längs hela slingan.

Tabell 2. Allmän inriktning för omfattning av bevakningen, alt 2.

Brandrisk (enligt bedömning av i första hand dygnsprognoser eller timprognoser för FWI)	Antal flygningar
Brytpunkter som ligger i områden som har brandrisk 5 eller 5E.	Överflygning med bevakning över de aktuella brytpunkterna sker 2 gånger per dygn.
25 % eller mer av det område som bevakningsslingan täcker har brandrisk 4.	1 gång per dygn längs hela slingan.

Tabell 3. Allmän inriktning för omfattning av bevakningen, alt 3.

Brandrisk (enligt bedömning av i första hand dygnsprognoser eller timprognoser för FWI)	Antal flygningar
Brytpunkter som ligger i områden som har brandrisk 4.	Överflygning med bevakning över de aktuella brytpunkterna sker 1 gång per dygn.
Brandrisk 1-3 i hela slingans område.	Ingen bevakning

Flygningar bör i huvudsak förläggas till eftermiddagar. Under eftermiddagar föreligger ofta en större risk för brand på grund av att det råder lägre luftfuktighet och högre temperaturer.

Observera att ovanstående ska ses som en allmän inriktning och gäller under normala förhållanden. Stor hänsyn bör också tas till särskilda förhållanden. Faktorer så som vind och luftfuktighet bör beaktas. Det kan vara befogat att ta hänsyn till särskilda faktorer som kan påverka risk för brand, till exempel friluftsliv i otillgängliga områden.

Länsstyrelsen – eventuellt med stöd av sakkunnig från kommunal räddningstjänst – äger rätt att göra de avsteg från inriktningen som man bedömer vara lämpliga för att nå en optimal effekt av bevakningen. Bedömningsansvarig räddningstjänst kontaktar Länsstyrelsen om det finns behov att göra avsteg från MSB:s inriktning.

När flygplan kommanderas upp vid redan konstaterad brand är sådana

uppdrag att hänföra till räddningstjänst och flygningen ska debiteras den kommunala räddningstjänst som beordrar flygningen.

Kartor och lägesangivning

Karta i skala 1:50 000 skall användas för rapportering. Kartor över hela bevakningsområdet tillhandahålls av Länsstyrelsen.

Lägesangivning skall ske enligt koordinatorsystemen SWEREF99 alternativt RT 90. Underlaget skall vara samma hos entreprenören och hos berörda räddningstjänster. Läget kan alternativt beskrivas med hjälp av geografiska punkter som ort, kyrka, sjö och liknande samt bäring och avstånd. Spanaren ska noga anteckna inrapporterade lägen och förvissa sig om att SOS Alarm har uppfattat detta rätt.

Bildhantering

Räddningstjänsterna har efter skapad inloggning, tillgång till FFK:s brandflygportal där information finns om flygets position, foton etcetera i realtid (TBOS).

Hantering av FFK.s tagna bilder

Bilderna ägs av FFK:s underleverantörer och dess besättningar. Spridning av bilder får inte ske utöver till räddningstjänster, Polisen, SOS Alarm och Kustbevakningen i samband med en operativ räddningsinsats. En förutsättning är att materialet samlas in i realtid under pågående insats.

Efter avslutad insats får materialet inte spridas vidare av vare sig Länsstyrelsen eller de räddningstjänster som har tillgång till bilderna.

Bilderna kan dock begäras ut med stöd av offentlighetsprincipen. I de fall måste bilden granskas så det inte finns med byggnader och områden som omfattas av avbildningsförbud enligt skyddslagen (2010:305) samt att det krävs ett godkännande av Lantmäteriet.

Rapportering av flygningar

Innan skogsbrandsäsongen ska entreprenören på årsbasis rapportera in den eller de personer som bör ha tillgång till MCF:s rapporteringsverktyg. Detta görs till respektive länsstyrelse som i sin tur rapporterar till MCF.

Entreprenören skall för alla flygningar som omfattas av avtalet för skogsbrandsbevakning, inklusive övningar, rapportera både start och landningstider till SOS Alarm. Alla upptäckta skogsbränder ska omgående

rapporteras in till SOS Alarm för vidare handläggning.

Entreprenören ska fortlöpande mata in alla efterfrågade uppgifter i flygrapporten i MCF.s centrala datasystem. Vid ofullständig rapportering bör ingen ersättning för flygningen utgå från länsstyrelsen.

Vid upptäckt av brand, då luftfartyg stannar kvar i området på order av räddningsledare, för att utföra rekognoscering eller vägvisning utgår ersättning med maximalt en flygtimme per uppdrag. Uppgifter som avses i detta stycke och är ersättningsberättigad flygtid och skall rapporteras in i skogsbrandsrapporterings system, en notering ska göras om vem (namn) som fattat beslut om att brandflyg ska biträda räddningsledaren/tjänsten.

Luftfartyg som särskilt kommenderas upp för sådana uppgifter vid redan konstaterad brand eller i övrigt, omfattas inte i denna plan och ska därmed inte rapporteras in i skogsbrandssystemet.

Månadssammanställning sänds till Länsstyrelsen snarast efter månadsskifte.

Utbildning

Entreprenören ska ha en mycket god kunskap i bevakningens utförande. Entreprenören ska ta fram en utbildningsplan som översänds till Länsstyrelsen för godkännande.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt kommunikationen med SOS-centralen och kommunala räddningstjänster.

Obemannad luftfarkost (drönare)

För att undvika kollisioner/tillbud mellan skogsbrandsflyget och drönare bör räddningstjänsten inte använda drönare så länge skogsbrandflyget är kvar i området. Avstämning ska ske mellan räddningstjänsten och flygbesättning om att det inte pågår någon drönarverksamhet i området.

Ekonomi

Ersättning utgår enligt avtal mellan Länsstyrelsen och entreprenören. Fakturaunderlag sänds till Länsstyrelsen.

Operativ kommunikation/samband

Länsstyrelsen tillhandahåller Rakel mobiler för rapportering till SOS Alarm och samband med kommunal räddningstjänst.

All rapportering som inte är att hänföra till flygsäkerhet skall ske till SOS Alarm.

Anmälan till SOS Alarm skall ske innan flygning påbörjas samt efter landning och avslutat flygpass. Telefonnummer till SOS enligt kontaktlista i bilaga 1.

Vid anmälan före start skall flygplanets registerbeteckning meddelas samt Rakelterminalens MSISDN.

Vid start tilldelas flygplanet en talgrupp Vgöt SamvFlyg1-9. SOS börjar med att lämna ut talgrupp 1 sedan 2 osv. Denna talgrupp grupp kombineras sedan med aktuell samverkanstalgrupp för kommunikation med de aktörer som behöver kommunicera vid en upptäckt brand.

Kommunikation direkt med flygplan

Anrop till flygplan görs som direktanrop via MSISDN.

Slinga	MSISDN
Flygslinga O1 Göteborg och Södra Bohuslän	2 70 5511 Rakel 2 70 5512 Rakel
Flygslinga O2 Sjuhärad	2 70 5520 Rakel 2 70 5521 Rakel 2 70 5522 Rakel
Flygslinga O3 Skaraborg	2 70 5531 Rakel 2 70 5532 Rakel 2 70 5533 Rakel
Flygslinga O4 Norra Bohuslän och Dalsland	2 70 5540 Rakel 2 70 5541 Rakel 2 70 5542 Rakel 2 70 5543 Rakel

Kommunikation med SOS Alarm

SOS lyssnar inte regelmässigt på talgrupper utan man skickar ett så kallat "Call Back Request" till SOS. Så fort det finns en ledig operatör på den anropade SOS-centralen, så svarar SOS anropande enhet på tilldelad och överens-kommen talgrupp.

Respektive SOS-central finns på snabbknappar på Rakel mobil-stationen.

Vid start tilldelas flygplanet en talgrupp Vgöt SamvFlyg 1-9.

Flygslingor i Västra Götalands län

Flygslinga O1 Göteborg och Södra Bohuslän, Koordinater i SWEREF.

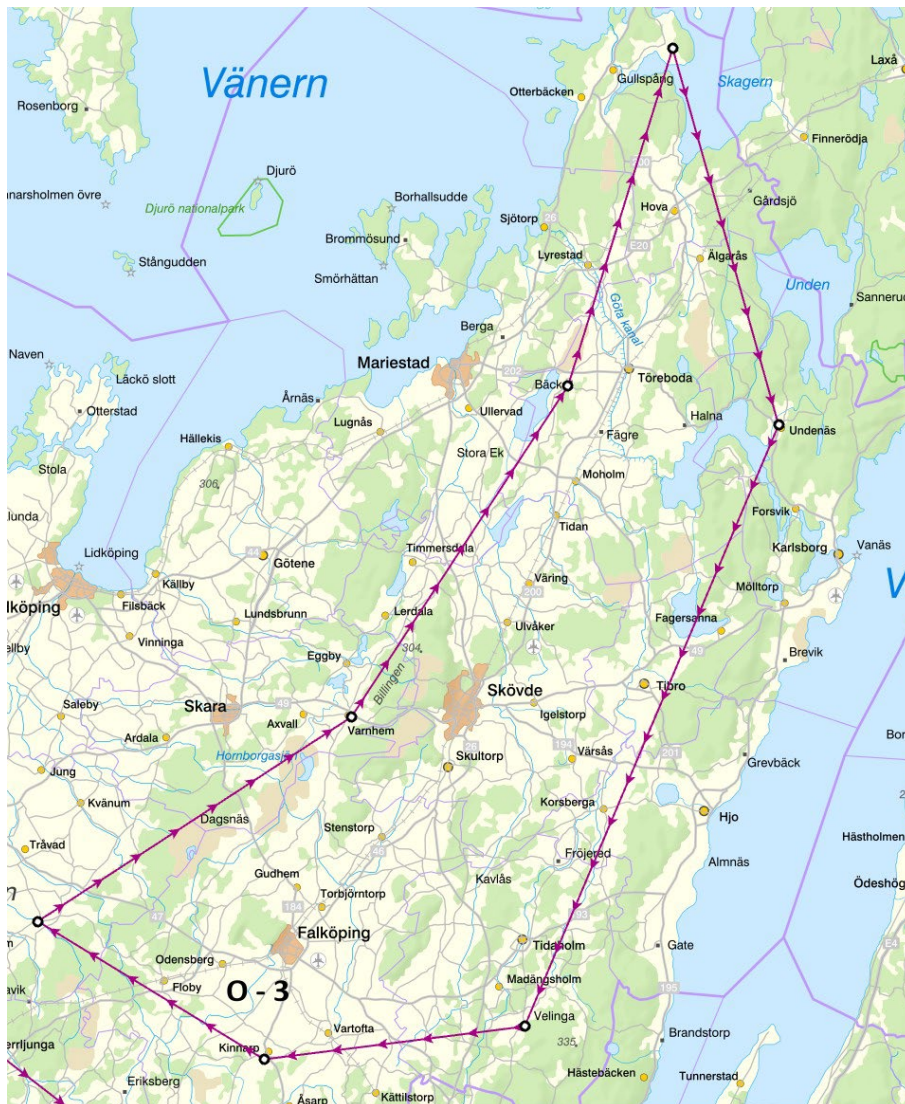
N	E	Brytpunkter
6 436 565	315 056	Spekeröd kyrka
6 436 696	302 894	Källekärr samhälle
6 454 913	301 368	Röra kyrka
6 476 426	300 407	St. Bornö
6 464 468	319 038	Forshälla kyrka
6 453 619	337 174	Sjuntorp kyrka
6 444 752	354 586	Sollebrunn tätort
6 425 182	335 388	Kilanda kyrka
6 411 467	331 914	Bergum kyrka

Flygslinga O2 Sjuhärad, Koordinater i SWEREF.

N	E	Brytpunkt
6 441 090	371 990	S Härene, Vårgårda kommun
6 439 147	383 470	Herrljunga kyrka, Herrljunga kommun
6 418 556	409 808	Dalum kyrka, Ulricehamn kommun
6 338 554	388 653	Sandviks kyrka, Gislaveds kommun, Jkpg län
6 380 318	346 526	Sättila kyrka, Marks kommun
6 408 389	359 270	Töllsjö kyrka, Bollebygds kommun

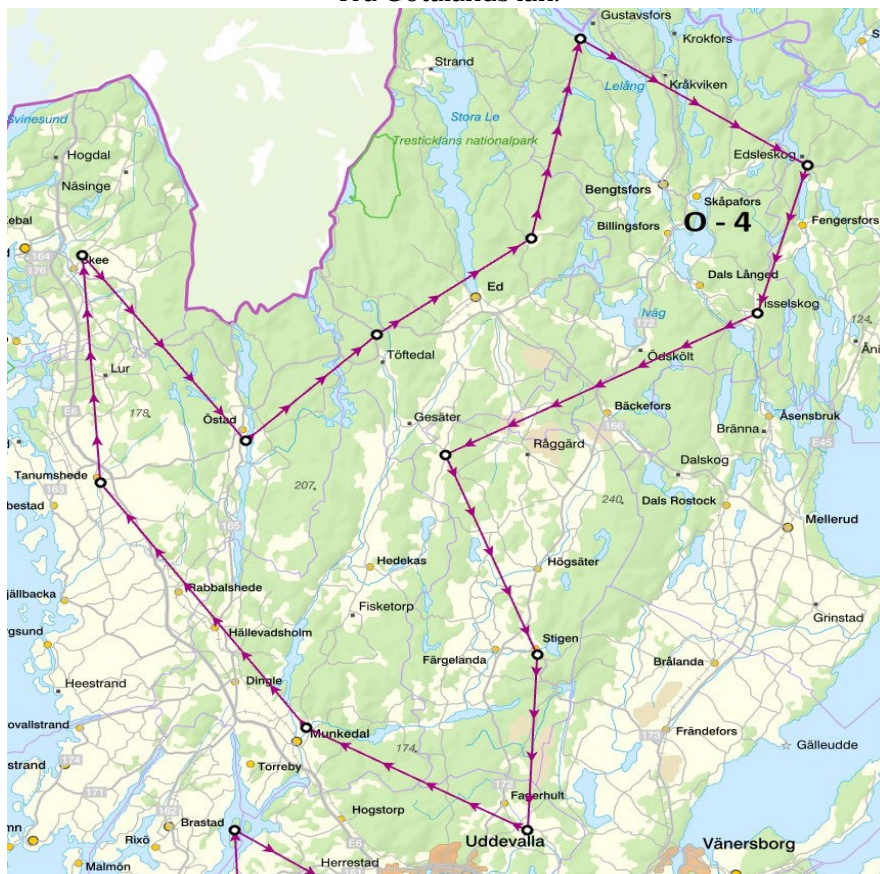
N	E	Brytpunkter
6 540 770	454 279	S Råda gamla kyrka
6 502 214	465 128	Undenäs kyrka
6 440 633	439 105	Velinga kyrka
6 437 271	412 421	Kinneved kyrka
6 451 394	389 239	Larv kyrka
6 472 310	421 356	Varnhem kyrka
6 506 221	443 555	Bäck kyrka

Flygslinga O4, Norra Bohuslän och Dalsland, Koordinater i SWEREF

N	E	Brytpunkter
6 476 377	328 203	Lane Ryr
6 487 580	307 201	Munkedals kapell
6 514 241	287 643	Tanumshede kyrka
6 539 036	285 961	Skee kyrka
6 518 802	301 507	Näverstads kyrka
6 530 360	313 845	Y-korsväg 164-166
6 540 722	328 911	Håbol Kyrka
6 562 618	333 175	Torrskogs kyrka
6 548 835	354 716	Edsleskogs kyrka
6 532 718	350 030	Tisselskogs kyrka
6 517 307	320 368	Lerdal kyrka
6 495 551	329 121	Stigen

Tra Götalands län.

Översikt angränsande flygslingor

Sändlista

Planens fördelning

Frivilliga Flygklubben i Västra Götalands län

Berörda flygklubbar i Västra Götalands län

Samtliga räddningstjänster i Västra Götalands län

SOS Alarm AB i Göteborg

JRCC

Myndigheten för Civilt Försvar

För kännedom

Länsstyrelsen i Värmlands län

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen i Östergötlands län

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Statsförvaltaren i Oslo och Viken

Försvarsmakten

Sammanfattning/checklista

Uppgift	Ansvarig	Mottagare	• senast	Utfört
Plan skogsbrandsbevakning	Länsstyrelsen	Enligt sändlista	Säsongstart	
Rapportera användare till MCF:s centrala datasystem	Länsstyrelsen FFK	MCF Länsstyrelsen	Säsongstart	
Utbildningsplan	FFK	Länsstyrelsen	Säsongstart	
Rapportera in uppgifter i MCF:s datasystem	FFK	MCF	Fortlöpande, dock senast den 10 oktober 2026 ¹	
Beslut om flygning	Bedömningsansvariga räddningsledningssystem.	FFK, SOS	Fortlöpande	
Information om flygning	Bedömningsansvariga räddningsledningssystem.	Berörda aktörer (via mejl)	Fortlöpande	
Faktura	FFK Länsstyrelsen	Länsstyrelsen MCF	Månadsvis alt. 30 sept. 15 november	
Årsrapport	FFK Länsstyrelsen	Länsstyrelsen MCF	30 oktober 15 november	
Uppföljningsmöte	Länsstyrelsen	FFK	Innan årets slut	

¹ Inmatningar efter detta datum ersätts ej, om inte särskilda förutsättningar föreligger. Exempel på särskilda förutsättningar kan vara en ovanligt torr sommar vilket föranleder flygningar senare på säsongen än vad som normalt kan förväntas. Bedömning görs av respektive länsstyrelse utifrån normala bedömningsrutiner och ska redovisas i årssammanställningen till MCF.

**Länsstyrelsen
Västra Götaland**

www.lansstyrelsen.se